

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Glasovanje o dispozicijskem zakladu.

(Iz poslanskih krogov.)

Tam-tam, ki ga žene »Slovenec« zaradi glasovanja naprednih poslancev o dispozicijskem zakladu, nas sili, da posvetimo tej stvari še nekoliko vrstic, čeprav je »Slov. Narod« že v sobotni številki vzel pod nož tozadevni »Slovenec« telegram od petka in onega, ki ga je zgrešil.

Formalne pravice po svojem glasovati naprednim poslancem, ki imajo svoj klub, menda vendar ne bodo klerikalci oporekali. Glasovalo se je pa tudi vse križem, kakor še nikdar o tej točki. Ravno tu se je vselej razdelila zbornica v dva tabora, na levo in desno, na večino in manjšino. A pogledimo kako se je sedaj glasovalo: Na levi so glasovali za dispozicijski zaklad antisemiti, nemški veleposestniki, proti so glasovali Vsenemci, soc. demokratje, Italijani in zapustili so dvorano nemška ljudska stranka in en del nemških naprednjakov. Na desni so glasovali proti Čehi in Jugoslovani razun naprednih, za pa nemški klerikalci, Poljaki in — češki veleposestniki, čeprav so le-ti v mnogih ozirih solidarni z Mladočehi in so z njimi po parlamentarni komisiji zvezani. Ni pa bilo nič slišati, da so Čehi veleposestnikom to zamerili. Komu se more toraj čudno zdeti, da slovenski naprednjaki, ki kakor samostojen klub motrijo stvar iz svojega stališča, glasujejo istotako za to postavko?

Ali pa morda misli mešana družbica, ki se zbira pod bombastično zastavo »slovanskega centra« in misli hrvatsko-slovenski klub, da imata pravico zahtevati od naprednih poslancev, da postopajo z njimi soglasno in solidarno? Tako daleč še dolgo nismo po dogodkih iz polpreteklega časa. Najprej proti naprednim poslancem vpriporiti sramotno gonjo, kakor je vpriporil slov. centrum, in okužiti tudi hrvatsko-slovenski klub, da je napredne poslance iz sebe izrinil, potem pa zahtevati, da le ti postopajo in glasujejo

tako, kakor da so z onimi v jednom klubu, to je od slov. centra drzno, od hrv.-slov. kluba naivno.

Ali je pa vodstvo in postopanje teh dveh klubov tako in tako imponujoče, da bi je morali napredni poslanci hote ali ne hote vpoštevati? Kar zadeva slovanski centrum in njega vodstvo, molčimo, — naprednemu delu naroda se vidi naravno, da so napredni poslanci vselej na drugi strani, kakor dr. Šusteršič. Kar zadeva slovenski hrvatski klub pa obžalujemo, da njega vodstvo še svojemu klubu ne more dati pravice in v njem vzdržati discipline. So pač povsod samo mladi gospodje na čelu, — skoraj tragična se nam vidi osoda g. Povšeta, starega parlamentarca, skušenega v državnem in deželnem zboru, znamenito parlamentarno preteklostjo. A če je načelnik slovanskega centra zadržan, kluba ne vodi Povše, ampak — Pogačnik, Ni torej čuda, da kluba brez skušenega vodstva tako smešno postopata, kakor sta že dosedaj postopala v ravno se vršeci proračunski debati. Kluba skleneta opozicijsko postopati, oglasita svoje govornike contra, le-ti govorijo opozicijsko, a ko pride do glasovanja, ali naj se preide v podrobno razpravo, se slovanski centrum dvigne kakor en mož za podrobno razpravo s pihim pogledom nazaj, kako glasujejo napredni poslanci; in v hrvatskem slovanskem klubu obsedi dr. Ploj, drugi se dvignejo, večina, osobito Dalmatinci pa ostavijo zbornico. Čemu je to podobno? Ta kluba naj torej prej doma svoje postopanje uravnata, predno hočeta, da se bodo drugi po njih ravnali.

Pa to so same formalnosti, se bode ugovarjalo, a sedaj gre za načelno stališče, ki ne more biti drugačno, kakor skrajno opozicijsko! Morda, a toliko vzroka za strogo opozicijsko stališče, kakor sedaj, smo imeli Slovenci, odkar se ustavno vlada, in smo ga imeli tudi še v tistih nedavnih časih, ko so bili Šusteršič in tovariši pripravljeni zapisati svojo dušo vladi za groše za svojo gospodarsko organizacijo.

Slabo se nam je godilo pod dolgo vlado Taaffejevo, slabo pod Windischgrätzom in Badenijem, pozneje je bila obstrukcija. — In kako so v vseh teh dobah postopali slovenski poslanci? Govorili so opozicijsko, tudi skrajno opozicijsko, — a glasovali so lepo za budget in v tem tudi za dispozicijski zaklad, menda tudi zato, ker so vedeli, da jih je premalo, da bi s protivnim glasovanjem spravili vlado v resno zadrego. Tej dobri ali slabi, — vsekakor pa tradicionalni navadi se naprednim poslancem ravno sedaj ni videlo potrebno se izneveriti in zato je govoril njih govornik med pro-govorniki, je govoril opozicijsko in so glasovali za specijalno debato in za dispozicijski zaklad, kakor se je to vedno dosedaj godilo. Ali naj bi napredni poslanci Šusteršiču ali Ploju na ljubo spremenili svojo taktiko? Ne, a zaradi Stürgkhovega predloga, meni telegram »Slovenec«, in ker ga ni vlada preprečila, bi bili morali to storiti! Klerikalci naj ne mečejo slovenkemu občinstvu peska v oči. Stürgkh in tovariši bi bili znano resolucijo sklenili, naj bi se jej vlada še tako protivila, vprašanje je, ali jo zbornica odobri in končno in po glavnito vprašanje je, ali jo vlada, od zbornice sklenjeno, izvrši. Za slučaj, kateri ima 99% verjetnosti, da je ne izvrši, pa prosimo že sedaj klerikalno gospodo, da ne stavi tega na rovaš svoje opozicije, kakor ne bode prišlo naprednim poslancem na um, to pripisovati svojemu glasovanju za dispozicijski fond.

V Ljubljani, 3. marca.

Reforma tiskovnega zakona.

V soboto se je vršila 100. seja drž. zbora. Pri taki priliki je drugje navada, da se izroči predsedniku — šopek duhtečih cvetic. V avstrijskem parlamentu sicer bujno poganjajo »cvetke«, a dišeče baš niso ne za vlado, ne za poslance, ne za volilce, najmanj pa še za ugled parlamentarizma. — Značilen pa je bil vsekakor ta jubilej, kajti govorilo se

je morda že tudi stotokrat o preosnovi tiskovnega zakona. Socialni demokratje so bili, ki so podarili omenjeno »spominčico« avstrijski vladi. Da je potrebna takega spominjanja, kaže nam zgodovina preosnove tiskovnega zakona. Že 4. februarja lanskega leta je izjavil ministrski predsednik, da je taka reforma »blizu zvršitve«. Pozneje je izjavljval dr. Körber v obrokih par mesecev: »predloži se v jeseni«, potem »v kratkem času« itd. a po preteku celega leta pa je povedal v soboto, da si »ne pusti vlada nikakega termina staviti«. Umevno je tedaj, da so vsi napredni sloji skrajno nezadovoljni vsled takega vladnega cincanja. Zadovoljni so le, kakor pravijo soc. demokratje, birokrati, vojaki in popje, da ostane vse pri starem.

Princ Henrik med ameriškimi žurnalisti.

Brat nemškega cesarja, princ Henrik se je odzval vabilu ameriških žurnalistov ter se udeležil banketa, katerega je priredilo 1200 časnikarjev. V svoji napitnici je povedal princ, da mu je pred odhodom iz Evrope dejal brat cesar, naj ne pozabi, da imajo ameriškimi žurnalisti tisto moč in tisti vpliv kakor na Nemškem zapovedujoč general. S tem komplimentom je označil cesar ogromno važnost ameriškega časopisja ter njega silni vpliv na javno mnenje. Brez časopisja ne doseže v Ameriki politik ničesar. Sedaj, ko se bratita Nemčija in Amerika, ima prav časopisje nalogo, da to zvezo popularizira ter ji da tudi med narodom neomajno podlago. Brez pritrdila javnosti ostanejo vsi prijateljstva polni govori princa in predsednika Roosevelta le lepe vpludne fraze. Bistra glava nemškega cesarja je to takoj izprevidela, zato je moral princ Henrik pridobiti predvsem časopisje. In to se mu je baje docela posrečilo. Bil je spreten v dvorjenju ameriškimi časnikarjem, ki so danes zanj in za Nemčijo navdušeni. Seveda, ameriško časopisje je svobodno in neodvisno, zato pa tudi

LISTEK.

Rossini.

(K premijeri velike romantične opere »Viljem Tell«. — Spisal Jos. C. Oblak.)

Toliko diametralno različnih sodb in kritik je doživel malokateri komponist kot jih je Rossini. Pristaši nemške nacionalne opere in globoke, premišljene, deklamatorične glasbe so ga obsodili, toda oboževali so ga prijatelji »bel cantu« in kantilene kot največjega virtuoza zanj karakterističnega crescenda.

Z objektivnega stališča se more italijansko lirično glasbo ravno tako s slastjo uživati kakor francosko patetično ali pa deklamatorično nemško glasbo.

Gotovo pa je, da je Rossini jeden največjih opernih komponistov i po številu i po kvaliteti svojih del, objednem pa tudi v vsakem oziru, kot človek in skladatelj veleinteresantna psihološka prikazen.

Ne po krivici se mu je nadelo ime »labod od Pesara«, po večjem italijanskem mestu ob Adriji, kjer je bil rojen l. 1792. Njegov oče je bil muzikant brez stalnega zaslužka in bivališča, njegova mati pevka, od katere je podedoval lep glas. Kot deček

je pel v cerkvah in celo v gledališču ter se učil kontrapunkta, seveda površno, dokler ni kot 15 leten fant vstopil v licej v Bologni, na glasbeno akademijo. Tu je zložil svoja prva dela, med njimi maše. Še jako mlad postal je ravnatelj muzikalnega društva »Academia dei Concordi« v Bologni.

Že tedaj je oboževal Haydna in zlasti Mozarta, čegar glasba je imela nanj trajen vpliv, in si je tudi marsikaj od njega izposodil. To se mu je tudi očitalo od sodobnikov ter ga nazivalo »il tedeschino«. Lahkomišljen, kakor je bil celo življenje, in površen je baje se izrazil, da je Mozart bogat mož, od kojega si človek lahko marsikaj izposodi. Gotovo napačen princip. Ta izjava sama karakterizira prav dobro Rossinija tudi kot človeka. Prijatelj globokoumnega, genijalnega Wagnerja seveda ni bil, kar je umljivo, — kako naprotni stá si tudi smeri, katero sta zastopala ta dva mojstra!

Ne le iz ljubezni do stvari, ampak tudi radi denarja, kojega donese opera dosti več kakor kantata ali orkestralno delo, je začel Rossini pisati in skladati zgolj opere, včasih z neko hitrostjo in tudi površnostjo, da se moramo čuditi. In vendar je pri toliki hitrosti produkcije spisal nekaj opernih del, kojih slava in modrost je ne-

venljiva. Hitro se je povzpел do ljubljenske muzikalčne Italije na odru. Z 18. letom je napisal prvo jednotejansko komično opero »Farzo«, ki je lepó vspela, z 21. letom bil je najslavnejši laški operni skladatelj, čegar glas je šel daleč čez meje. Kmalu je zablestel genij Rossinijev v njegovih operah, v katerih seveda najdemo poleg napak mladosti tudi razne reminiscence. Signaturo pravega opernega komponista je dobil l. 1812., ko je napisal dela, ki so se uprizorila na slavnem »Scala«-gledišču v Milanu. Prva taka opera, ki je dosegla tudi krasen uspeh, je »La pietra del paragone«.

Pravo zmago je pa slavil Rossini še le s svojim »Tancredom«, opero se rio« na libretto I. A. Rossija, ki je porabil za to tragedijo Voltaira. V tej operi je bil osredotočen višek užitka prijateljev laške godbe, narodnih melodij in čara kantilene ljudij, ki hrepenijo samo po čutnih efekti in jim ni mari muzikalčne karakteristično psihologične resnice in dramskega razvoja. V »Tankredu« vidimo združene vse vrline Rossinijeve, a tudi vse slabosti njegove, ki so večinoma skupne vsem laškim mojstrom, pred vsem površnost in pomanjkanje globokosti misli in pa specijalno Rossinijevo maniro — njegovi dolgi »crescendo«.

Pravzaprav je odveč pisati in referirati o drugih njegovih delih, ki so vzklija v prvi njegovi dobi na laških tleh; kajti kdor pozna jedno, pozna i drugo, ker so si v glasbi podobna, izvzet je le »Tell«, to čudovito, osamljeno in z drugimi duševnimi produkti Rossinija povsem nepriemerljivo delo. Lahkokrile arije v teh operah so napravljene po isti šabloni, manjka jim iskrenosti in globokosti; a melodija in gracija jim zagotavlja uspeh in efekt. —

Rossini je že davno slavno slovel po vseh laških gledališčih, v tem ko so na Nemškem še le l. 1816. igrali prvo njegovo opero »Italijanko« v Monakovem. To je jedna najboljših komičnih oper poleg »Brivca seviljskega«, ki jo komaj nadkrijuje, in zato je čudno, da se v zadnjih desetletjih zanemarja »Italijanka« in se drži samo »Brivca«.

Najplodovitejša doba za Rossinija se je začela od onega trenutka, ko je stopil takorekoč v kupčijsko zvezo z ravnateljem gledališča v Neapolju Barbajo, s prekanje-nim, obednem pa tudi inteligentnim financerjem, ki je bil prej natakár v kavarni in — obenem posestnik javne igral-ske banke.

Ta je spoznal muzikalčnega genija v pravem času ter ga znal pridobiti s si-

tako močno. V Evropi in zlasti še na Nemškem pa davijo časnikiarsko svobodo še nešteti §§ in samovoljnost birokracije.

Vojna v Južni Afriki.

Buri so bili 27. februarja med reko Wilge in natalsko mejo občutno tepeni. Gotovo je, da so poročila Kitchenerja in angleških listov pretirana, toda izgube Burov so v zvezi temu nedvomno velike. Nad 600 Burov je bilo ubitih, ranjenih ali ujetih, razen tega pa so izgubili še 2000 konj, 28.000 glav goveje živine, 200 vozov, 60.000 ovac, 600 pušk, 50.000 patron. Ujeta sta Dewetov sin in Yohn Wessels, ubit pa je bil Mani Botha, poveljnik burskega oddelka. Dewet je ušel in z njim dvoje večjih oddelkov. To je hud udarec za Bure. Mogoče je, da ujeti Buri niso bili med bojovníki, nego so le gonjači, dečki in starejši, za boj nerabni moške ter tudi cele družine z otroci. Ako pa so Buri izgubili res 600 svojih bojovníkov, je to zanje nenadomestna izguba najusodnejšega pomena. Pričakovati sicer ni, da bi se zato že udali, toda njih odpor bo poslej znatno manjši. Hkratu se poroča, da so imeli tudi Angleži te dni velike izgube. Buri se namreč ujeli 16 častnikov in 451 vojakov. Seveda so Buri večino zopet izpustili, ker z ujetniki ne morejo ničesar napraviti.

Najnovejše politične vesti.

Za volitve v francosko zbornico, ki se bodo vršile v aprilu t. l. se je že začela začetna agitacija. — Sladkorna konferenca je sprejela proračunsko pogodbo. Francija je izjavila, da hoče odpraviti ne samo direktne nego tudi indirektne premije. — Rusija dobi od Kitajske vsled pogodbe, ki se bo podpisala, 15. t. m. izključno pravico rudarstva v pokrajini Kirin, ki je zelo bogata zlata in premoga. — Tudi v Belgiji se pripravljajo. Za včeraj so napovedali socialisti v raznih mestih in trgih demonstracije. Vojaške garnizije so bile konsignirane in tudi posebni vlaki so bili pripravljeni, da dopeljejo v silo vojaštvo skupaj. To je najbrže predigra k splošnim strajkom. — Italijanska zbornica se snide dne 13. t. m. Predsedstvo prevzame Biancheri. — Maršal Fuad paša, katerega je sultan prebral v Sirijo, je bil ob prihodu v Damask aretovan. — Nasledki kitajskih nemirov še vedno niso izginili. Odpuščeni vojaki so se združili z roparskimi četami ter ropajo vasi po vrsti.

Dopisi.

Iz Stoba pri Domžalah. Pri nas postajajo narodne razmere čim dalje bolj žalostne. Zopet smo šli za korak nazaj. Odprla so se nova vrata germanizacije. Ko se je zadnjič vršila tu občinska seja, so tukaj naseljeni Tirolci dosegli toliko, da se jim bode zidala nemška šola na stroške tukajšnje (seveda še) slo-

jajno plačo zase in svoje — kupčijske namene, da mu je pisal opere za denar. Dasi Rossinija sedaj niso več trle materialne skrbi in mu ni bilo treba pisati kakor dozdaj radi ljubega kruha po 5, 6 oper na leto, katerim se je tudi poznala hitrost in površnost v vsakem oziru, se vendar lahkoživi komponist v muzikalnem stvaranju ni dosti izpremenil.

Napisal pa je v tej dobi svojo mojstrsko delo, slavno komično opero »Barbirja od Seville«, ki bi sam zadostoval, da ostane Rossinijevo ime nesmrtno. Končal je to svoje delo baje v — 13 dneh! — velikanski dokaz, s kako lahkoto je delal Rossini! Ko se je prvič pela ta opera na Laškem, so žvižgali, kar prav karakterizuje laško občinstvo in nivo umetniške kritike; kar se zadnjega tiče, ima na Laškem namreč pred vsem besedo občinstvo. V enem oziru ima to gotovo svojo opravičeno, solčno stran, a v drugem zopet kaže nivo cele glasbene umetnosti laške. In baš za časa Rossinija je bila ta ljudska kritika v cvetju; ta doba kulturnega razvoja zdi se mi nekoliko slična časom, ko so peli svoje pesmi na Nemškem »Meistersengerji«.

Pozneje je povzdignilo isto občinstvo »Barbirja« v deveto nebo, in še danes dominira ta opera s svojo južno življensko gorkoto in naivnim realizmom na laških odrih. In to po pravici! (Konec prih.)

venske občine. Po proračunu občinskih mož (pred vsem seveda Tirolcev) bode moral vsak davkoplačevalec plačati od vsake krone osem vinarjev. V obče je znano, kako dandanes kriče nekateri na vseh voglih, da tiči rešitev naroda v tem, da se ljudje uče nemščine. Mi nimamo nič proti temu, namreč da se uče nemščine. Saj se je neki vladar ob svoji priliki izrazil nekako tako-le: Svet stoji na koncu devetnajstega stoletja pod znakom prometa, isti prodira stene, katere ločijo ljudstva, ter pospešuje nove zveze med narodi. Kakor rečeno, mi nimamo nič proti temu, a vsekakor moramo karati, da je naše ljudstvo tako mrtvo, tako slepo, da ne razvidi, kak cilj zasledujejo ti Tirolci in kako. Njihov namen je priti polagoma v posest vseh tukajšnjih posestev ter nastaviti čim več mogoče svojih ljudij, jih pomešati med domačine ter iz tega prestrojiti popolnoma nemško naselbino. Njih število pa se že itak leto za leto znatno množi. A domačin, hajdi po svetu iskat si kruha. V svojo žalost moramo pripomniti, kako tu ti tirolski fabrikantje svoje rojake (kateri so po navadi navadni kravarji ali ovčarji) protežirajo. Domačin, kateri hodi nad 20 let vživet v njih tovarne strupen, vdušljiv zrak, ima na dan komaj dve kroni ali pa še manj, dočim služi kak tirolski delavec, kateri je ravno dospel semkaj in dostikrat niti pojma nima o tej stroki, na dan šest kron. In kakor se iz naslednjega razvidi, so ti tirolski fabrikantje sila preračunljivi. Vse njihovo delovanje se vrši nekako za hrbtom, za neko pretvezo. Vedejo se napram vplivnim osebam navidezno silno prijazno, da, nepričakovano prijazno. A vse to je le neka finta, s pomočjo katere hočejo doseči svoje namene ter delovati po dosegih teh v svoj prid, a blagor domačinov jim je deveta briga. In kaj naj potem te gosposke kmete domačin tudi briga, ako ga več ne rabijo? In kaj naj ti potem, dragi Domžalec, hasne nemščina? Morda jo bodo rabili tvoji otroci le takrat, kadar bodo morali kot stiskano ljudstvo Tirolcem v prid trobiti v jeden rog? Pomni, da vsak narod v današnji borbi za življenje varuje le interese svojcev. Zakaj bi se potem zidala nemška šola, ubogi kmet in delavec, ko te že itak stiskajo od jedne strani davki, od druge pa dolgovi? In kako ti bode pri srcu, ko bodo tvoji otroci po vzgledu Tirolcev zaničevali jezik, katerega jim je tvoja žena, njih mati, vcepila v srce? Zakaj bi se torej ne povečala slovenska šola, katera postaja radi naraščajoč števila otrok vsako leto tesnejša? Ali bi ne bilo bolj pametno, bolj koristno, da bi se napravila dva višja razreda več, kjer bi si otroci tukajšnjih posestnikov pri dobrih učnih močeh prisvojili nekoliko več znanja, kakor da so vsled naraščajoč siljeni obiskavati nemško šolo? A kaj so storili do sedaj v to svrhu tisti faktorji, katerim ima biti narodni blagor posebno pri srcu? Nič, čisto nič! In tako se spopnejo Tirolcem želje in načrti. A domače ljudstvo pri vsem tem kakor slepo molči ter išče svoje rešitve — v daljni Ameriki. Ako pojde to tako dalje, bode kmalu izginilo slovensko delavstvo in slovenski podjetniki iz svojih pokrajin ter se zgubilo v svetovni masi. S tem bode pa tudi izginila moč naroda.

S Štajerskega. Kolega klerikalnega »Slovenca«, »Slovenski Gospodar«, se je po stari navadi obregnil ob jungovske in liberalne učitelje. Žaluje nad tem, da ti učitelji svoje klerikalne kolege »napadajo« v »Narodu« in »Učiteljskem Tovarišu«. I za vraga, kaj pa to »Gospodarja« briga?! Ali mogoče duhovniki s svojimi duhovskimi tovariši, ki niso tudi klerikalci, kaj boljše ravna? Ne! Pač pa še mnogo slabše. Pregarjajo jih toliko časa, da jih popolnoma ugonobijo. Krščanska ljubezen, kje si?! Seveda »Gospodarja« menda to jezi, ker se je premalo učitelj(ic) udeležilo znanega shoda »Slovenskarjev« in pa ker sta »Tovariš« in »Narod« malo oprala umazano perilo spodnještajerskih »Slovenskarjev«. Nazadnje pa pravi: »Najboljši odgovor proti takim napadom bi bila organizacija štajerskih učiteljev in odgojiteljev« — tukaj je »Gospodar« gotovo pozabil dostaviti: »pod vodstvom župnikov in kaplanov«, to torej v popolnjenje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. marca.

— **Osebnosti.** Bivši sekundarj na tukajšnji deželni bolnici, g. dr. M. Hočvar, je sprejet na graško kliniko za porodništvo g. prof. pl. Rosthorna, da se v teh strokah nadalje izobrazi. — Pravna praktika pri ljubljanskem deželnem sodišču, gg. Hubert Zaveršnik in Josip Oblak, sta postala avskultanta. — Dne 22. svečana je bil gospod Fran Fistar na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju promoviran živinozdravnikom. Čestitamo!

— **Glasovanje o dispozicijskem zakladu.** Z ozirom na sobotno našo natico pod tem zaglavjem, nam je poslal dr. Ignacij Žitnik naslednji popravek: Ni res, da sem jaz o tem glasovanju priobčil dolg telegram v »Slovenca«, ker ima »Slovenec« za telefonska poročila svojega posebnega poročevalca že nad tri leta. Res pa je, da nisem dotičnega telegrama ne sestavil, ne naročil, ampak ga šele včeraj tiskanega čital v »Slovenca«. Ignacij Žitnik, državni poslanec. Dunaj, 2. sušca 1902. — Pripomniti imamo samo to, da »Slovenec« državnoborska poročila piše dr. Žitnik, katerega so klerikalci sploh samo zato kandidirali, da ima »Slovenec« poročevalca. Predno tisti Itzig Silberstein, ki »Slovenca« navadne novice telefonira, o kaki važni stvari kaj sporoči in celo na tak način, kakor je bil pisan telegram glede dispozicijskega fonda, se prav gotovo posvetuje s kakim poslancem in gotovo je v to pred vsem poklican dr. Žitnik, ki je »Slovenčev« poročevalec. Itzig vendar ne more telefonirati, ne da bi vedel, v kakem smislu bo o isti stvari v poročilu pisal dr. Žitnik! Torej?

— **Včerajšnjega shoda v »Narodnem domu«.** kojeja je sklicalo »Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko«, udeležilo se je nekaj tu kajšnjih ter tudi zunanjih trgovcev in obrtnikov kot volilcev. Shod je vsled boleznih zadržanega predsednika otvoril gosp. dr. Ivan Tavčar kot društveni podpredsednik, ter omenjal pred vsem, da kaže današnja mala udeležba iz ljubljanskih trgovskih krogov kaj malo zanimanja za volitve v trgovsko in obrtno zbornico, da pa je treba s pripravi pričeiti, ker so volitve pred durmi. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je dobil n. pr. že od obrtne zveze neko listo, o kateri se gospodje danes že lahko izrečejo, če jo sprejmejo. Razpravlja naj se pa danes le trgovska lista, ne pa tudi obrtna. Na to vpraša, če želi kdo besede. G. Urban Zupanec predlaga, naj bi se poprej povabili vsi volilci, da se o kandidaturah sami dogovore. Teh volilcev je petdeset. Gosp. Prosenc pritrdja temu. G. dr. Tavčar pa priporoča, naj bi se stvar danes doglala, ker je nujna. G. Prosenc umakne na to svoj predlog ter se pri glasovanju sprejme po predsedniku prebrana lista kandidatov, katere bode društvo nasvetovalo izvrševalnemu odboru, in sicer je šest kandidatov za Ljubljano, štirje pa so za deželo. Na to je g. podpredsednik dr. Tavčar zaključil shod.

— **V »Edinosti«** je čitati naslednje: »Izza kranjske — visoke politike je v Trstu razširjem ta - le dialog med ekscelenco Körberjem na eni in ekscelenco baronom Schwegelnom ter gospodom dr. Tavčarjem na drugi strani. Poslednje imenovana gospoda sta si izprosila avdiencij pri ministrskem predsedniku v stvari — no, pa o tem pozneje... Ekscelenca Körber ju je ljubeznjivo sprejel ter vprašal, kaj želite. — Prihajava — dejala sta jednoglasno — v stvari koncesije za novo tiskarno v Ljubljani. — Je že vse v redu, gospoda! Bil je baš tu gospod Hribar in ukazal sem potrebno, da ne bo nobenih ovir. Baš mi je bilo drago, da se mi je ponudila tako lepa prilika, da pokažem, kako sem zavzet za kulturne potrebe Vašega naroda... — Oprostite, ekscelenca — sta dejala državna poslanca zopet jednoglasno — pa midva prihajava — protestirat proti ustanovitvi nove tiskarne! Ekscelenca Körber se je prijel za glavo ter vskliknil: — Vas Kranjce naj sam Bog razume, jaz Vas ne morem več. Mislil sem, da Vam storim uslugo s to koncesijo, a Vi mi prihajate protestirat. Kinematografa ni bilo

na razpolago, da bi ovekovečil respektivne obraze o menjanju zadnjih besedi... Se non è vero, e ben trovato... Ali zatrujejo nam, da je jako možno, da je — »veroc« — To izvenredno budalost smo že poprej čitali v »Slovenca«, kjer jo je prej kot ne izkuhal Štefkov veleum. Sedaj so jo pozobali tržaški »politiki«, glede kojih se pač lahko reče, da je na svetu ni neumnosti, katera bi jim bila preneumna. Ga pač ni osata, kojega bi ti tržaški »politiki« ne vzeli med svoje zobe! Mi ne pravimo družega, nego: dober tek! Če pa mislijo ti tržaški abderitje, da nam bodo z novo tiskarno v Ljubljani kaj zgage delali, prišli bodo prav kmalu do spoznanja, da so se motili. In z njimi doživeli bodo prevaro tudi drugi.

— **Najboljši narodnjaki.** V tržaški »Edinosti« se je oglasil neki notranjski župnik z ogorčenim protestom proti očitjanju, da naši župni uradi večinoma nemški uradujejo in slovesno zatrujejo, da kolikor je njemu znano, kranjska duhovščina po slovenskih župnijah izključno slovenski dopisuje z raznimi c. kr. uradi, naj bodo že politični ali nepolitični. Kolikor je g. dopisniku znano, je morda res tako, a najbrž je g. dopisniku le malo znano. Mi smo se v tej zadevi že večkrat informirali pri uradnikih raznih strok, in g. dopisnika lahko zagotovimo, da živi v veliki zmoti. Okrajnim glavarstvom, finančni prokuraturi in sodiščem dopisujejo duhovniki večinoma nemški in so slovenski dopisi le izjema; celo slovenske pobotnice pri davčnih uradih so le izjema! Sicer pa osvetlujejo nekoliko v »Edinostinem« dopisu proslavljano »Ljubzen do naroda in pravo prepričanje« tudi župniški uradni pečati. Komur je res kaj za stvar, tisti si napravi tudi slovenski pečat. Naravno je, da nam pridejo le redkokdaj dopisi župnijskih uradov v roke, a v zvezi temu smo si napravili malo zbirko farnih pečatov. V tej naši zbirki se nahajajo naslednji odtisi farnih pečatov: Parochia B. M. V. in Laufen, Ljubno Gorenjsko, — Sig. Parochiae S. Petri Radoljica-Radmannsdorf — Pfarramt in Leschach — Parochia Dvje Lengenfeld — Parochia Asp Pfarramt St. Petri & Pauli in Sagor — Sig. Par. St. Crucis in Gutenfeld — Par. St. Bartholomä — Amtsigill der D. R. O. Pfarre Podseml — Sigillum Par. in Suchen — Pfarramt bei Kostel — Par. Eisernensis — Sig. Par. Krainburg — Parochia Cirklach — Pfarsiegel Predasel-Predoslje — Amtssiegel der Kuratie Mautschitsch — Parochia Pölland-Poljane — Parochia Kannker — Sigill. Paroch. in Mannsburg — Sigill. Paroch. in Tainiz (Tunjice) — Pfarre St. Martin in Untertuchein — Sigillum S. Anna in Goisd — Parochia St. Georgen p. St. Marein — Amtssig. d. Local. Rudnig. — Pfarre St. Cantian bei Auersperg — Pfarramt Lipoglav — Paroch. St. Peter pen. Rudolfsverth — Pfarramt St. Lorenz — Praeposit. Paroch. Rudolfsverth — Sigill. Paroch. S. Jacob in Waltendorf (Vavtavas) — Siegel der Pfarre Hönigstein (Mirna peč) — Parochia St. Margarithal pens. Klingenfels — Pfarre zu Bründl (Studenec) — Parochia St. Crucis in Scharfenberg (Svibno) — Parochia Obergurgensis — Pfarre St. Veit bei Sittich. — Mislimo, da je to prav čedna zbirka. Ko bi imeli vpogled v registraturo kakega urada, bi se ta zbirka dala še izdatno pomnožiti, sicer pa bo tudi tako zastavala v ilustraciji naših razmer in v »Edinosti« priobčenega dopisa neimenovanega notranjskega župnika.

— **Občinski svet** ima v torek ob petih sejo. Na dnevnem redu so med drugimi točkami tudi poročila o spremembah nekaterih določeb pravil in poslovnika mestne hranilnice, o preskrbninskih užitkih mestnim delavcem, njihov dvov in sirot; o mestnem delavskem redu, o pravilniku za mestni delavski odbor; o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo; o povišanju pasjega davka; o »Kranjske industrijske družbe« prizivu proti predpisu mestne dolake; o popravu uvoza pri dr. Mundovi hiši; o stavbišču za domobransko vojašnico; o regulaciji Peterneleovih ulic; o stavbišču za drugo gimnazijsko poslopje in za tržnico; o končnem stavbinem obračunu za »Mestni dom«; o prošnji posestnikov Trnovskega predmestja za zgradbo mostu čez Ljubljano na Opekarški cesti; o na-

pravi dveh ponikovalnic na Dunajski cesti; o prizivu Ivana Kneza glede zgradbe njegove vile ob Kolizejskih ulicah; o prošnji Ane Gorupove za stalno mesečno nagrado; o prošnji »Trgovske in obrtne zbornice Kranjske« za prispevek k bodoči višji trgovski šoli; o opoludanski kuhinji za ubožne učence na Barju; o raznih napravah na šoli pri sv. Jakobu; o ponudbi komende nemškega viteškega reda v Ljubljani, tičočee se pridobitve javnega sveta na Cojzovi in Emonski cesti.

— **Premijera G. Rossinijeve opere „Viljem Tell“** se bo vršila jutri, v torek, in sicer na korist delavnemu in marljivemu g. kapelniku B. Tomášu. Abonement velja. O Rossiniju in njegovih delih prinašamo podlistek. Pri operi »Viljem Tell« sodelujejo veliki orkester, vsi solisti, zbor in pomnožena štatisterija. V III. dejanju se pleše balet, katerega je naučila gospa Vašičkova, ki pleše tudi sama.

— **Slovensko gledališče.** G. Danilova je slavila petnajstletnico svojega umetniškega delovanja na našem odru v tragediji »Marija Stuart«. V tej prelepi tragediji se vrši vsa tragika zgodovine dveh velikih žen Marije Stuart in Elizabete na realnih tleh, in baš radi tega deluje tragika še neposrednejše na nas ter nas pretresa. Mi gospej Danilovi v tej ulogi za na šerazmere nimamo ničesar postaviti; g. Danilova je tu res umetnica, in to lahko rečemo, ena najboljših jugoslovanskih igralk. Iz lastne moči kot rojena pristna igralka se je pospela kot diletantka polagoma do sedanje večine svoje velike zmoglosti. V dobi 15 let nastopila je v najrazličnejših ulogah; res umetnico se je izkazala v zrelih ženskih ulogah, v resnih karakterjih. Po mojem mnenju je zadobila signaturo prave umetnice baš v včerajšnji ulogi in g. Alving v »Strahovih«. Mi si jo želimo še dolgo, dolgo videti na našem odru v takih ulogah, v katerih moremo res uživati umetnost. Občinstvo je je takoj pri prvem nastopu burno pozdravilo, jo odlikovalo ves večer ter jo obdarilo s šopki, venci in raznimi darili. Faktično pa je bil večer hkratu tudi častni večer naše vrle gđ. Rückove, katera je s svojo ta krasno igro pretresla živce ter mnogim izvalila solze sočutja; g. Deyl ni zaostajal, kar se tega tiče. Njemu ne morem drugega kakor čestitati na sobotni ulogi. Mortimerja je igral umetniško dovršeno; v tej ulogi nastopi lahko tudi na ces. kr. deskah. Tudi gosp. Danilo je dosegel s svojo lepo igro velik efekt. G. Dragutinovič je nastudiral veliko in težko ulogo Burghleya v dveh dneh ter jo odigral prav častno. Ta marljivi in zanesljivi, vzorno točni igravec postaja brez reklame močan steber naše drame. V manjših ulogah sta se odlikovala g. Lovšin in gđ. Bergantova, ki nas je iznenadila. S sobotno slavnostno predstavo je bilo občinstvo prav zadovoljno. Saj one igrance, ki so kazili, je zakrival blesk umetnosti, kar smo občudovali pri gđ. Rückovi, gosp. Deylu, zlasti g. Danilovi. Uloga Elizabete je ena najtežjih tragičnih ulog, v kateri se skušajo največje in najsigurnejše umetnice velikih odrov; malokatera je izvoljena, a g. Danilova je vsekakor.

Jos. C. Oblak.

— **Splošno slovensko žensko društvo.** Včerajšnje predavanje, katero je priredilo splošno slovensko žensko društvo v »Mestnem domu« je bilo prav mnogoštevilno obiskano. Predaval je g. dr. Robida o ženski duši, to je o vsem tem, kar spada k duševnemu življenju žene v njenem razvoju od otroka do starke. Predavanje je bilo jako zanimivo in poučno in je želeli, da se obelodani.

— **„Učiteljski Tovariš“** je prinesel iz peresa Eng. Gangla toplo in tudi resnično pisan nekrolog o Dragotinu Jesenku-Doksovu.

— **Klerikalni poštenjaki** se odlikujejo zadnji čas po Dolenjskem na poseben način. V črnomaljskem okraju jemlje konsumarji na svoje knjižice razno blago in ga dajo nečlanom, ki potem trgujejo za svoj dobiček; konsumarji pa imajo od tega razpečavanja tudi procenle!

— **Volitev delegatov za okr. bolniško blagajno v Kranju** se je vršila včeraj, a naj je imela katerikoli izid, v vsakem slučaju nam prinese zanimivo kazensko obravnavo. Šest klerikalcev je namreč dalo pri okrajnem glavarstvu

na protokol, da se v blagajni vrše nerednosti. Glavarstvo je odredilo revizijo, pri kateri se je izkazalo, da so klerikalci lagali. Vseled tega pojdejo ti pobožni poštenjaki malo v zapor.

— **Predavanje.** Po občnem zboru radovljiške podružnice slovenskega planinskega društva dne 6. marca predaval bo g. župnik Aljaž o projektovanih delih in o hotelu v Vratih. Začetek zanimivemu predavanju ob 5. uri v V. Hudovernikovi restavraciji.

— **Iz Koprivnice na Štajerskem** se nam piše: Tudi mi imamo imenitne klerikalce. Zadnjič je eden izmed najstrastnejših spil celo slatinsko steklenico žganja, potem pa mu je huda predla, tako da je poslal po duhovnika, da ga je prišel previdet. Tudi kozjanski Jankovič je moral priti, da ga je rešil smrti. Pa to ni nič čudnega, saj je tudi naš župnik pri neki volitvi napajal volilce z žganjem. Kaj hočete, šnops je pač klerikalna pijača!

— **Tržaška garnizija** se pomnoži. Magistrat tržaški je že dobil poziv, naj poskrbi prostore za nastanjenje novega polka.

— **Domača umetnost.** V Lav. Schwentnerjevi izložbi na Dvorskem trgu razstavil je g. Ciril Koch, mestni stavbni pristav, plastični model g. Čudnove hiše, ki se bo gradila ob Sodnijskih ulicah. G. Koch je obe fasadi komponiral v modernem slogu, in sicer prav okusno. Severno pročelje ima v sredi rizalit, kojega linije dva vzbočena pilona podaljšujeta čez spodnji strešni rob. Med pilonoma tvori rizalitov navrh polkrog in nižje spodaj sta pilona zvezana po linijah dolgega, ozkega balkona. Primeroma ugodno je tudi rešen problem hišnega ogla, ki ima ličen stolpič. Pročelje je belo, ter ima barvaste in pozlačene ornamente, obstoječe iz priprostih vglobljenih črt. Nad okni so po tri barvasti krogi iz fajanse. Pritličje je nekoliko nizko, to pa vsled tega, ker se bo bode tedaj, ko bo dotično omestje bolj obljudeno, prezidalo v prodajalne. Pod modelom nahaja se naris fasade g. Vodnikove hiše, ki bo mejila na Čudnovo in ki je komponirana v istem slogu ter še toliko ugodnejša, ker hiša ne bo stala na oglu. Poleg teh dveh stvari razstavljenih je še nekaj tlorisov k tema poslopijema. Tlorisi so dobro rešeni, ker imajo vsi prostori direktno svetlobo in stanovanja popolnoma ločene uhode. Gospodu Kochu moremo na uspehu čestitati.

— **Vojaški nabor** se prične jutri ob 8. uri dopoldne za mladeniče iz občin Grosuplje, Tomišelj, Šmarje, Moste, Verblenje, Studenec, Spodnja Šiška, Rudnik, Vič, Log in Št. Jurje.

— **Izpred poročnega sodišča.** Danes se je začelo zasedanje poročnega sodišča. Pri prvi obravnavi je bila obsojena 21 let stara dekla Ana Čaks iz Šmarja pri Jelšah zaradi detomora na štiri leta težke ječe.

— **Klobase in zelje.** Danes dopoldne so ujeli neko žensko iz Ježice, ki je v sodčku za zelje utihotapila v mesto 28 kg klobas. Sodček je bil z jelzem namazan in tudina vsakem koncu je bilo vrh klobas zelje. Ženska je hotela nesti klobase nekemu tukajšnjemu trgovcu, kateremu jih je popred oddajala. Ko so klobase pregledali, našli so, da je bilo v njih goveje meso. Sinček, ki je žensko spremljal, je izpovedal, da so imeli doma bolno kravo, katero so ubili in njeno meso pomešali s prašičjem in naredili klobase.

— **Napad.** Danes ponoči je dosedaj neznan možki na Mirji napadel neko žensko. Ženska je upila in kričala na pomoč. Neki policijski stražnik je to slišal in tekel na Mirje. Ko je napadalec zagledal stražnika, je zbežal. Policaj je tekel za njim in ga lovil po njivah na Mirju, dokler mu ni ušel najbrže na neko dvorišče ob Rimski cesti in se skril. Med begom je napadalec izgubil havelok, ki se nahaja sedaj na policiji.

— **Z rešilnim vozom** so prepekljali včeraj v deželno bolnico Ignacija Severja s Ceste. Na potu s sejma na Planini na Štajerskem podrli ga je vol, mu stopil na desno nogo in mu jo zlomil.

— **Tatvina v gledališču.** Včeraj popoldne je bilo med nemško predstavo nemški operetni pevkinji Vilmi Schreiberjevi ukradenih iz obleke v garderobi 60 kron. Ker so se v zadnjem času večkrat

izvršile tatvine v gledališču med nemškimi predstavami, se domneva, da je tat kak član nemške gledališke družbe.

— **Tatvine.** Postrežnici Alojziji Kosi na sv. Petra cesti št. 40 je ukradel neznan tat izpod strehe dva ženska klobuka in bluzo iz barhanta. — Perici Kristini Perjatelj in kuharici Mariji Zajc v Hrenovih ulicah št. 16 je pobral tat s hodnika več perila.

— **Srebrna zapestnica** se je zgubila danes dopoldne od Sv. Jakoba nabrežja (Smrekarjeva hiša) do Salendrovih ulic. Odda se naj v našem uredništvu.

— **Našel** je srebrno uro in srebrno verižico Urbančev hlapec Ivan Cerar.

— **Hrvaški tamburaši.** Začetkom prihodnjega tedna pride v Ljubljano mešan tamburaški zbor, sestojec iz 5 žensk in 6 moških, ki bo priredil več koncertov pod vodstvom g. Salaja.

— **Meteor. mesečno poročilo.**

Minoli mesec svečan je bil mil, vendar skoz in skoz oblačen in moker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 0¹°, ob dveh popoldne 23°, ob devetih zvečer 08°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 1¹°, za 13° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 7340 mm, kot srednji zračni tlak tega meseca, za 20 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 22; padavina, sneg in dež, znaša 227.9 mm. Ozračje bilo je ves čas zelo mirno.

— **Najnovejše novice.** 1000 vreč sladkorja je zgorelo pri požaru na parniku »Klio« v Trstu. Celo škodo po požaru cenijo na 150.000 K. — Hrib se je udril pri Mercato Saracono v Italiji. Skala v visokosti 25 metrov in širokosti 200 metrov se je privalila v dolino ter zmečkala med potom 4 drvarje. — Cesar je podaril ogrskemu društvu za ustanovitev zdravilišča za jetične 10.000 kron. Zavod se bo imenoval »nadvojvoda Jožefa senatorij«. — Grozni viharji in nallivi so divjali pretečene dni v vzhodni Ameriki okoli Misisipija. Vihar je izruval cele gozde, pri čemer je bilo ubitih več oseb. Vse reke so izstopile in preplavile pokrajino. Brzojavna zveza z New-Yorkom je pretrgana. — Častnik — sportman — slepar. Lansko leto je začel nabirati dvorjanik nadporočnik Gvido Liptay de Kisfalud na Dunaju ude in denar za veliko športno naselbino, kjer se bo jahalo, borilo, plavalo itd. Kupilo se je zemljišče in nadporočnik je nabral 48.000 kron. Sedaj pa je z denarjem izginil. — Carski ruski dvorni svetnik? Dunajska policija je zaprla moža, ki se naziva dr. Ferres, carski ruski dvorni svetnik. S celo vrsto redov in zvezd na prsih je nastopal, predaval o Burih ter nabiral zanje prispevke, katere pa je potem sam pognal v svoji potratnosti. — Pruska žrtva. Poznanijska kazenska zbornica je obsodila urednika Kaminskega v 7mesečno ječo, ker je baje v članku »Pruska vzgojevalna umetnost« razžalil prusko vlado in — učiteljstvo.

— **Dinamit ga je raznesel.** V tovarni v Lebringu pri Gradcu je nosil delovodja Karl v telovniškem žepu 50 do 60 dinamitnih kapic. Ko je hotel zadnji petek vzdigniti neko bruno na planem, užgale so se kapice ter raztrgale reveža na drobne kose.

— **Civilna lista avstrijskega cesarja.** Civilna lista avstrijskega cesarja je znašala doslej na leto 4.650.000 gl. brez stroškov cesarke kabinetne pisarne, civilna lista ogrskega kralja znaša ravno toliko. Skupno tedaj 9.300.000 gl. ali 18.600.000 kron. Obenem ima vsak član cesarske hiše takoj po rojstvu svojo letno plačo, ako je pa kak general ali kaj enakega, se mu zato plača še posebej.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“** vsebina marčevega zvezka: 1. C. Golar: Lepa Mara. Romanca. — 2. Josip Kostanjevec: Noč. Povest. (Dalje prihodnjič.) — 3. Akil Volynskij: Ruski novelisti. (Konec prihodnjič.) — 4. C. Golar: Iz bosanskega perivoja. Pesmi. — 5. Veljko Obradov: Pesnik fra Grga Martić. (Dalje prih.) — 6. A. Gradnik: V mraku. Pesem. — 7. V. S. Fedorov: V hipih takih prihajaj k meni... Pesem. — 8. Podlimbarski: Tovariš Damjan. Povest. (Konec prih.) — 9. Kiribejevič: Sneg pada... Pesem. — 10. A. Aškerc:

Rapsodije bolgarskega goslarja. III. Batak. (Dalje prih.) — 11. R. Perušek: Srbako šolstvo. (Konec prih.) — 12. Fran Valenčič: Tempi passati. Pesem. — 13. Fr. Dolinčan: Na ulici. Slika. — 14. A. A. Celjska utrakvistna gimnazija. — 15. Zofka Kveder: Jaz sem bogata! Črtica. — 16. Književne novosti. Dr. Fr. Ilešič: Murko M. dr.: Vatroslav Oblak. — J. Košanjevec: Ivan Cankar: Knjiga za lahkomišelné ljudi. — Quo vadis? — Dr. Fr. Ilešič: Zbornik pouke i zabave. — Z. Zoologijski atlas. — Dr. Jos. Tominšek: Die Litteraturen des Ostens in Einzeldarstellungen. — R. Perušek: Kataliničeve Zadnje pjesme. — 17. Slovensko gledališče. Onjegin: A. Drama. — L. Pahor: B. Opera. — 18. Upodablja joča umetnost. — t.: I. Grohar. — Peter S. Žmitek: Umetniške razstave letošnje zimske sezone v Petrogradu. — 19. Med revijami. »Volené Směry«. — »Vienac«. — »Hrvatska Misao«. — Splošni pregled. — Dr. Emil Holub. — Javna predavanja v Ljubljani. — Delavska splošna stavka v Trstu. — Jan Szczepanik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. marca. Poslanska zbornica pojde že 21. t. m. na velikonočne počitnice. Dolej bo imela še petnajst sej. V teh naj se rešijo proračuni ministrstva notranjih del, deželne brambe in učnega ministrstva, potem izjemne naredbe za Trst in nov budgetni provizorij; vlada ve, da proračunska razprava tudi še v aprilu ne bo končana in zato hoče budgetni provizorij za dva meseca. Celjsko vprašanje pride po tej dispoziciji še pred Veliko nočjo na vrsto. Iz med slovanskih mandatov odpadli bodo štirje; za dva mandata vlada še vedno ni razpisala volitev, dva poslanca, Kurz in Csecs pa sta bolna. Koncem marca ali začetkom aprila bodo ali tu ali v Pešti ministrske konference zastran določitve skupnega proračuna, v drugem tednu meseca maja pa se snideta delegaciji in sicer v Budimpešti.

Dunaj 3. marca. Avstrijski poslanik v Bruslju grof Khevenhüller je že dobil naročilo, naj podpiše konvencijo zastran sladkorja. Oficijozno se razglša, da je ta konvencija, ki bo veljala do leta 1908., popolnoma neodvisna od avstro-ogrške nagodbe.

Sofija 3. marca. Včeraj so se vršile volitve v sobranje. Agitacija je bila kolosalna, a še doslej ni razlašen niti jeden rezultat. Vlada je vzdrževala red s pomočjo vojaštva. Tu so morali biti včeraj vsi javni lokali zaprti. Sodišča že tri dni ne uradujejo, ker so se sodniki povabili kot volilni komisarji. Govori se, da je v raznih krajih prišlo do krvavih izgrediv, a gotovega se ne ve ničesar. Vlada je pritiskala, kar se je dalo. Vzlic temu upa opozicija, ki je šla v boj s klicem »Proč s tujci«, da doseže znatnih uspehov.

Pariz 3. marca. Ministrski predsednik Waldeck Rousseau je izven vsake nevarnosti.

Berolin 3. marca. Veliko začudenje obuja vest, da so ne samo katoliški klerikalci (centrum), ampak tudi konservativci že pridobljeni za carinski tarif, in da se to pokaže pri drugem branju.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanske.** Meseca februarja 1902 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 942 strank 774.934 K 46 h, 624 strank pa dvignilo 300.189 K 92 h.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu februarju t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 876.211 K 91 h, vzdignjenih pa 647.149 K 99 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca februarja t. l. 3.963.940 K 87 h.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu februarju 1902 je 143 strank vložilo 52.502 K 69 h, 46 strank vzdignilo 6.557 K 89 h, 19 strankam se je izplačalo posojil 23.200 K, stanje vlog 393.582 K 40 h, denarni promet 277.533 K 89 h.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu februarju 1902 je 363 strank vložilo 120.347 K 11 h, 246 strank dvignilo 65.725 K 94 h, 12 strankam se je izplačalo posojil 17.300 K Stanje hranilni vlog 2.764.648 K 12 h, stanje posojil 1.754.741 K 23 h, denarni promet 715.951 K 98 h.

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. so meseca februarja poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Upravništvo „Slov. Naroda“ 299-73 K, uredništvo „Slovenca“ 20 K, okr. sodišče v Ljubljani volilo + Neže Bolka 180 K, akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju prebitek od razprodanih vizualic 583 K, gojenke višje dekliške šole v Ljubljani po gđ. M. Wessner 26 K, nekdo zbirko pri veselici „A. Ruperta“ v Krškem 2 K, dr. L. Kreft pri Sv. Juriju ob Ščavnici 10-42 K, nepopoljšljivi kadivec izgubljen stavo 20 K, Jan. Česnul na Visokem pri Kranju 2 K, nadučitelj A. Gnus na Dolu (Štaj.) iz nabiralnika g. Fr. Peklarja 504 K, prof. dr. Iv. Svetina v Ljubljani dar Mohorjanov 5 K, društvo „Naprej“ v Gradcu mesto venca + pošt. nadkontrolorju Fr. Dolencu 10 K, občina St. Peter na Krasu 58 K, podružnice: izven-akademski v Gradcu 100 K, ženska v Trbovljah 1920 K, za Pliberk in okolico 40 K, za Laški trg in okolico 34 K, v Veliki Pirešici 550 K, moška v Ribnici 86 K, v Šenpasu 3140 K, ženska za Ruše in okolico 50 K, za Skočjan in okolico (Kor) 978 K, posojilnice: v Makolah 30 K, v Litiji 20 K, v Trzinu 40 K, v Cerknem 20 K, na Vrhniki 50 K. — Družba je imela meseca februarja 118990 K dohodkov in 200716 K stroškov.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Za ubogo rodbino pesnika Jesenko: Gosp. Jan Pribil, podravnatelj banke „Slavije“ nabral v Prešernovi vinarni „pri Roži“ v Ljubljani 56 K. — Srčna hvala! Svoto smo izročili na pristojno mesto.

Gospodu Juliju Schumann-u lekarnarju v Stockerau-u.

Ker sem poskusil Vašo sol za želodec ter jo spoznal kot posebno dobro sredstvo, da si ozdravim bolehen želodec, torej prosim vrnudno, da mi dopolnite novih 10 škatlic po pošt. povzetju na naslov:

Jožef Senft, toplice Bartfeld (vila Karoly). 24. junija 8199.

Dobiva se pri izdelovalcu, Juliju Schumannu, dežel. lekarnarju v Stockerau-u in v vseh tu- in inozemskih lekarnah. Cena škatlice K 150, manj kot 2 škatlici se ne pošiljati. (2755-3)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 77.

Dr. pr. 1186.

V torek, dné 4. marca 1902.

Na korist gosp. kapelniku Bogumilu Tomášu.

Prvič na slovenskem odru:

Nova velika romantična opera

Viljem Tell.

Velika romantična opera v treh dejanjih. Spisala Hip. Bis in Jouy. Godbo zložil Gioachino Rossini. Poslovenil Fr. Valenčič. Režiser C. Vašiček. Kapelnik Bog. Tomáš.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7¹⁵ uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bode v petek, dné 4. marca.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Marca	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
1.	9. zvečer	731.8	11.2	p. m. jzah.	dež	
2.	7. zjutraj	731.5	6.7	sr. jzahod	jasno	
2.	2. popol.	733.2	13.0	m. jzahod	jasno	4.8 mm.
3.	9. zvečer	735.4	6.8	sr. jzahod	jasno	
3.	7. zjutraj	738.2	2.9	sl. svzhod	oblačno	
3.	2. popol.	737.4	9.1	sl. svzhod	oblačno	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 10.0° in 8.8°, normale: 1.4° in 1.5°.

Dunajska borza

dné 3. marca 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.65
Skupni državni dolg v srebru	101.45
Avstrijska zlata renta	120.85
Avstrijska kronska renta 4%	99.05
Ogrska zlata renta 4%	120.15
Ogrska kronska renta 4%	97.30
Avstro-ogrsko bančne delnice	1633.—
Kreditne delnice	700.75
London vista	239.90
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.20
20 mark	23.44
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	93.30
C. kr. cekini	11.33

V najem se dá pod jako ugodnimi pogoji

gostilna

v sredini lepega trga pri železnici. Toči se tudi žganje.

V omenjenem trgu so nastanjeni vsi c. kr. uradi in dve tovarni z več sto delavci. (523-1)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Št. 2340.

Razpis.

V Metliki je izpraznjena služba

provizoričnega deželnega živinozdravnika.

S to službo so združeni dohodki letnih 1.400 K, in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 800 K, dočim sta se mestna občina Metlika in sodni okraj Metlika zavezala po 300 K prispevati v to svroho.

Dotični živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledovati meso v mestu Metlika ter živino, ki se prižene tjejak ob letnih semnjih ter tedenskih tržnih dnevih.

Prosilci za to službo naj posljejo svoje prošnje z dokazili starosti, znanja slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti,

do 15. marca 1902

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,

dne 21. februarja 1902.

Denarja

nočemo izmetavati ter kupujemo zategadelj svojo obleko samo

v „Angleškem skladišču“ oblek

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Istotam je največja izbira najnovejših, čisto svežih damskih oblek, kakor paletotov, jopic, plaščev in ovrtnikov, dalje športnih oblek, površnikov in havelokov za gospode. Vse za čuda nizke tovarniške cene.

Naročila po meri se izvršujejo točno, fino in ceno na Dunaju.

Na izbero se pošilja blago na vse strani brez poštne povzetja.

Za mnogobrojen obisk se priporoča z velespoštovanjem

O. Bernatović.

(515-2)

Mlad trgovski pomočnik

vešč manufakturne, železninske in špece-rijske stroške želi službo premeniti v kako večjo trgovino.

Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

(516-2)

Na prodaj

dobro ohranjeno „Styria“-kolo in skoro novo „Gracioza“-kolo. — Na ogled sta od 12. do 2. ure. (524-1)

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Nova hiša

z nekoliko posestva, pripravna za vsako obrt, je pod ugodnimi plačilnimi pogoji

na prodaj. (522-1)

Več pri upravništvu »Slov. Naroda«.

(482-3)

Ces. kr. avstrijske državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopolne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vate, Heb, Franzove vate, Karlove vate, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 25 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Učenec

(494-2)

sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom pri A. Jerančiču v Ljubljani.

Milijon

žgane opeke

se prodaja.

Vpraša se pri F. Supančič-u, stavbeniku v Ljubljani. (513-2)

Semena

domače detelje, lucernske detelje, gorenjske repe, pese in korenja, trave in sočivja,

iz pravih virov, priporoča tvrdka

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti glavne pošte. (415-14)

„K fmerikancu!“

je geslo v Ljubljani za domačine in tujce.

To je namreč dné 1. marca t. l. otvorjena

nova trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4.

Tam bode v zalogi raznovrstno

blago za dame, svilnato,

platineno in pletilno blago

ter blago za moške obleke

v dosedaj neprekosni izberi in ceni.

Nihče naj ne zamudi ogledati si ob priliki prave znamenitosti v izložbnih oknih.

Pozornost

pa zlasti obuja

(487-3)

velikanska zaloga preprog

kojih bogata izber in čudovito nizke cene nad-kriljujejo vse, kar se je kedaj videlo.